

Præsto Amts 4de Valgfreds (Grundtvig) og den ærede Rigsdagsmand for Holbeks Amts 2den Valgfreds (Tscherning), have udtalt sig for en Mening, som er i Strid med den, jeg anseer for den rigtige, og som jeg maaskee særligt er kaldet til at forsvare, efter som jeg er bleven saa at sige mindet om mine Ord i den tidligere Rigsforsamling. Men inden jeg gaaer ind paa Fortolkningen af § 22, maa det være mig tilladt at sige et Par Ord om Grundlovsfortolkninger i Almindelighed og navnlig om den Lære, som er fremsat, at man alene og fremfor Alt skulde see paa Grundlovens Ord, og at man kun der, hvor man fandt Noget stridende mod et bestemt Grundlovsord, skulde være berettiget til at advare imod en Opfattelse af Grundloven som formeentlig grundlovsstridig. Naar en anden Fremgangsmaade fulgtes, vilde, meente den ærede Rigsdagsmand, Grundloven kun give Anledning til Splid, og den vilde da ikke være en Regel, som de forskjellige Partier skulde adlyde. Jeg er i den Henseende af en aldeles forskjellig, aldeles modsat Mening; jeg troer, at skal Grundloven virkelig forebygge Splid, og skal den være en Regel, en Regel, som ikke blot staaer paa Papiret, men ogsaa efterleves i Aand og Sandhed, da skulle vi ikke alene holde os til det enkelte Grundlovsord, men vi skulle søge at lade os gjennemtrænge af Grundlovens Aand, vi skulle søge at føre den igjennem i Aand og Sandhed. (Grundtvig: Beviis Aanden!) Der som det ærede Medlem senere vil bevare mine Øtringer, skal det være mig kjært; men nu er det mig umuligt at høre, hvad han siger. — Der er virkelig forskjellige Maader, mine Herrer! hvorpaa man kan tilintetgjøre og omstyrte en Grundlov. Seer jeg hen til fremmede Lande — thi heldigvis behøve vi ikke i denne Retning at tænke paa vore egne Forhold — og vi kunne ikke her finde Exemplerne — da gives der to Veie. Den ene er den voldsomme, den resolute; det er den sædvanlige, naar man i en længere Tid har været omtumlet af utaalssig Parti-Strid og Parti-Vold, Trangen til No kan da blive saa stærk, at en kraftig Haand kaster det hele

Statsmaskineri overende; en eller anden stærk Soldat afgjør Sagen paa sin Viis. Det er efter min Mening ikke den farligste Maade. Der er en farligere Maade, og vi see altsor ofte Exempler derpaa; det er langt mere — desto værre maa jeg sige det — den juridiske Maade, det er de civile Statsmænd, Juristerne, Politikerne, som finde paa en eller anden Udflugt (Hør! Hør!), Noget, hvorved de bortfortolke Grundlovens Bestemmelser, idet de sige, at de holde sig til Lovens Ord. Vi behøve ikke længe at lede efter saadanne Exempler. Nu har den ærede Formand allerede sagt, at, naar han udtaler, at, efter hans Overbeviisning, er et eller andet Forslag grundlovsstridigt, saa mener han naturligvis ikke dermed, at de ærede Medlemmer, som have fremsat Forslaget, skulde tilfigte noget grundlovsstridigt. Det er vel saaledes overflødig for mig at udtale den Erkjendelse, at det Forslag, som det ærede Medlem har stillet, efter hans Formening ikke er grundlovsstridigt, og at han ikke sigter til at ophæve en Grundlovsbestemmelse; det er en Selvsølge. Men jeg troer at turde fremhæve som en Støtte for min Opfattelse, at den Maade, hvorpaa Fortolkningen af Grundloven iværksættes, at den hænger i Ordene, som man foreholder os, kan være et vigtigt Bidrag til dens Omstødelse. Jeg troer altsaa, at, dersom man virkelig vil holde Grundloven i Haand og Hævd, skal man visseelig vaage over Grundlovens Ord, men dog sandelig mere over Grundlovens Aand (Ja!). Gaaer jeg efter denne min Opfattelse ind paa Bestemmelserne i Grundlovens § 22, da troer jeg at baade efter Grundlovens Ord og efter Grundlovens Aand, men fremfor Alt efter dens Aand, er det Forslag, som her nærmest er Tale om, som i denne Henseende stemmer ganske overens med det Forslag, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de District (Grundtvig), at disse Forslag, siger jeg, ere grundlovsstridige. Jeg troer nemlig visseelig, at Tanken i § 22 har været, at Statens Embedsmænd, som Følge af den Maade, hvorpaa de ere stillede ved nærværende §, skulde indtil en vis Grad søle sig uafhængige, uaf-